

Obsah

Předmluva	XIII
Přehled zkratk	XIV

DÍL 1	Pracovnělékařská služba	
KAPITOLA 1	Právní úprava	1
KAPITOLA 2	Pracovnělékařské služby	1
KAPITOLA 3	Systém pracovnělékařských prohlídek a jejich důsledky	3
KAPITOLA 4	Financování pracovnělékařské služby	5
KAPITOLA 5	Zvláštní právní úprava	6
KAPITOLA 6	Vydávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci... ..	7
KAPITOLA 7	Opravné prostředky vůči lékařským posudkům	9
KAPITOLA 8	Kontroly a sankce	9

DÍL 2	Přehled povinností zaměstnavatele	
KAPITOLA 1	Povinnosti zaměstnavatele při nástupu zaměstnance do zaměstnání	11
	1.1 Povinnosti zaměstnavatele	11
	1.2 Povinnost zaměstnance	16
KAPITOLA 2	Povinnosti při trvání pracovněprávního vztahu a při ukončení kalendářního měsíce	18
KAPITOLA 3	Povinnosti při ukončení pracovněprávního vztahu	22
KAPITOLA 4	Povinnosti po ukončení kalendářního roku	25
KAPITOLA 5	Povinnosti zaměstnavatele k vnějším orgánům	28

DÍL 3	Pracovní doba a doba odpočinku	
KAPITOLA 1	Obecné vymezení	29
	1.1 Právní úprava a definice	29
	1.2 Odchytky pro některé kategorie zaměstnanců	30
KAPITOLA 2	Pracovní doba	30
	2.1 Délka	33
	2.2 Rozvržení	37
	2.3 Práce přesčas	39
	2.4 Noční práce	39
KAPITOLA 3	Přestávky v práci a přiměřená doba na oddech a jídlo	40
	3.1 Přestávka v práci na jídlo a oddech	40
	3.2 Přiměřená doba na oddech a jídlo	41
	3.3 Bezpečnostní přestávka	42
	3.4 Přestávka ke kojení	42
KAPITOLA 4	Doba odpočinku	42
	4.1 Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami	42
	4.2 Nepřetržitý odpočinek v týdnu	43
	4.3 Dny pracovního klidu	44
KAPITOLA 5	Pracovní pohotovost	45
KAPITOLA 6	Evidence (nejen) pracovní doby	45

6.1	Účel a obsah evidence	45
6.2	Forma vedení evidence	46

DÍL 4		Dovolená
KAPITOLA 1	Definice a právní úprava dovolené	47
KAPITOLA 2	Druhy dovolené a její délka	47
	2.1 Dovolená za kalendářní rok	48
	2.2 Dovolená za odpracované dny	52
	2.3 Dodatková dovolená	53
	2.4 Dovolená při kratší pracovní době	53
	2.5 Krácení dovolené	54
KAPITOLA 3	Čerpání dovolené	55
	3.1 Plánování a nařízení dovolené	55
	3.2 Časový rámec čerpání dovolené	56
	3.3 Čerpání dovolené pedagogických a akademických pracovníků	57
	3.4 Převod dovolené k jinému zaměstnavateli	58
KAPITOLA 4	Náhrada mzdy za dovolenou	59
KAPITOLA 5	Výpočty poměrných částí nároků na dovolenou	59
KAPITOLA 6	Dovolená u státní služby	61
DÍL 5		Překážky v práci
KAPITOLA 1	Definice a právní úprava	63
KAPITOLA 2	Překážky na straně zaměstnance	65
	2.1 Důležité osobní překážky v práci včetně mateřské a rodičovské dovolené	65
	2.2 Překážky z důvodu obecného zájmu	68
	2.3 Společná pravidla pro překážky na straně zaměstnance	72
	2.4 Jiné případy překážek v práci na straně zaměstnance	72
KAPITOLA 3	Překážky na straně zaměstnavatele	73
KAPITOLA 4	Neomluvená absence	74
KAPITOLA 5	Překážky u státní služby	75
DÍL 6		Mzda a její složky
KAPITOLA 1	Mzda a náhrada mzdy	77
	1.1 Mzda za práci přesčas	78
	1.2 Mzda a náhrada mzdy ve svátek	79
	1.3 Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí	79
	1.4 Příplatek za práci v noci	80
	1.5 Příplatek za práci v sobotu a neděli	80
	1.6 Mzda při výkonu jiné práce	80
	1.7 Náhrada při vadné práci	81
	1.8 Náhrada mzdy při překážkách v práci	81
	1.9 Odměna za pracovní pohotovost	81
KAPITOLA 2	Minimální mzda	82
KAPITOLA 3	Zaručená mzda	83
KAPITOLA 4	Průměrný výdělek	84
	4.1 Stanovení průměrného výdělku	84
	4.2 Výpočet průměrného výdělku	86
	4.3 Vliv přesčasové práce na výši průměrného výdělku	88
	4.4 Průměrný měsíční výdělek	89

	4.5 Průměrný čistý měsíční výdělek	89
	4.6 Pravděpodobný výdělek	91
	4.7 Průměrný měsíční výdělek u dohod konaných mimo pracovní poměr	92
KAPITOLA 5	Výpočet mezd	95
	5.1 Výpočet mezd	95
	5.2 Poměrná část mzdy	97
	5.3 Výpočet mzdy za práci přesčas	98
	5.4 Výpočet mzdy za práci ve svátek	100
	5.5 Souběh výkonu práce přesčas a ve svátek	103
	5.6 Poměrná část mzdy (platu) při pracovní neschopnosti zahrnující i dny svátků připadající na všední dny	104
	5.7 Příklad měsíčního zúčtování mzdy	104

DÍL 7	Náhrada mzdy v prvních dvou týdnech pracovní neschopnosti nebo karantény
--------------	---

KAPITOLA 1	Definice pojmů a právní úprava	107
KAPITOLA 2	Za které dny náhrada mzdy přísluší	108
KAPITOLA 3	Zvláštní případy posuzování pracovní doby	111
KAPITOLA 4	Výše náhrady mzdy a její daňový režim	112
KAPITOLA 5	Redukovaný průměrný výdělek pro náhradu mzdy a její výpočet	114
	5.1 Redukční hranice pro nemocenské pojištění	115
	5.2 Redukční hranice pro náhradu mzdy	115
	5.3 Postup redukce	116
	5.4 Hodinová výše náhrady mzdy	117
KAPITOLA 6	Kontroly dočasné práce neschopných ze strany zaměstnavatelů	118
	6.1 Jak kontroly provádět a dodržování práva na soukromí	119
	6.2 Porušení režimu a záznam o něm	120
	6.3 Možnost výpovědi pro porušení režimu	122
KAPITOLA 7	DPN ve státní službě	123

DÍL 8	Cestovní náhrady
--------------	-------------------------

KAPITOLA 1	Úvod	125
KAPITOLA 2	Vymezení pojmů	126
KAPITOLA 3	Zaměstnavatel-podnikatel	129
	3.1 Tuzemská pracovní cesta	129
	3.2 Zahraniční pracovní cesta	134
KAPITOLA 4	Zaměstnavatel-nepodnikatelský subjekt	139
	4.1 Odchylky při tuzemské pracovní cestě	140
	4.2 Odchylky při zahraniční pracovní cestě	140
KAPITOLA 5	Záloha a vyúčtování pracovní cesty	141
	5.1 Záloha na cestovní náhrady	141
	5.2 Vyúčtování pracovní cesty	142
KAPITOLA 6	Příjmy a výdaje z daňového hlediska	143
	6.1 Příjmy zaměstnance z hlediska zdanění	143
	6.2 Výdaje (náklady) zaměstnavatele	144
KAPITOLA 7	Paušalizace cestovních náhrad	144
KAPITOLA 8	Zprávy z pracovních cest a používané tiskopisy	145
KAPITOLA 9	Čas strávený na pracovní cestě	145

KAPITOLA 10	Stravování	146
	10.1 Příjem zaměstnance	146
	10.2 Stravování z hlediska daňových výdajů	146

DÍL 9	Srážky ze mzdy (z platu)	
KAPITOLA 1	Přehled právní úpravy	149
KAPITOLA 2	Odlišení srážek ze mzdy od bezhotovostní výplaty mzdy, evidence	151
KAPITOLA 3	Kdy lze ze mzdy srážet	152
	3.1 Srážky v případech stanovených zákonem	152
	3.2 Srážky odborových členských příspěvků	153
KAPITOLA 4	Dohody o srážkách ze mzdy	153
	4.1 Dohody o srážkách ze mzdy uzavřené do roku 2013	154
	4.2 Dohody o srážkách ze mzdy uzavírané od roku 2014	156
KAPITOLA 5	Okruh příjmů, z nichž se srážky provádějí	158
KAPITOLA 6	Pořadí srážek ze mzdy	161
KAPITOLA 7	Postup při provádění srážek ze mzdy a jejich rozsah	162
KAPITOLA 8	Výpočet úroku z prodlení a dalších příslušenství pohledávky ..	169
KAPITOLA 9	Zvláštnosti při výkonu soudních a úředních rozhodnutí	171
	9.1 Nařízení exekuce	171
	9.2 Změny plátce mzdy	172
	9.3 Oznamovací povinnost vůči soudu	172
	9.4 Souběžné příjmy	173
	9.5 Souběžně probíhající exekuce	173
	9.6 Exekuce vedené soudními exekutory	174
	9.7 Úřední exekuce	176
	9.8 Srážky k oddlužení při tzv. osobním bankrotu	176
KAPITOLA 10	Srážky z dávek nemocenského pojištění	178

DÍL 10	Splatnost a výplata mzdy (platu)	
KAPITOLA 1	Přehled právní úpravy	181
KAPITOLA 2	Splatnost mzdy, náhrady mzdy a dalších plnění	181
	2.1 Zvláštní splatnost mzdy	183
	2.2 Splatnost náhrady mzdy, odměny za pracovní pohotovost a odměny z dohod	184
KAPITOLA 3	Výplata mzdy	184
	3.1 Obecná pravidla	184
	3.2 Bezhotovostní výplata mzdy	185
KAPITOLA 4	Výplata náhrady mzdy při DPN	187
KAPITOLA 5	Prodlení při výplatě mzdy	187
	5.1 Postup při stanovení úroku z prodlení	188
	5.2 Další pravidla prodlení	190
KAPITOLA 6	Promlčení	191

DÍL 11	Daň z příjmu	
KAPITOLA 1	Příjmy ze závislé činnosti	193
	1.1 Příjmy osvobozené od daně	196
	1.2 Vymezení předmětu daně v § 6 ZDP	200
	1.3 Funkční požitky	200
	1.4 Způsob zdanění	202

	1.5	Dílčí základ daně a zdanitelná mzda.....	207
	1.6	Sleva na dani podle § 35ba ZDP.....	209
KAPITOLA 2		Uplatnění nezdanitelných částek základu daně	224
	2.1	Bezúplatná plnění – dary	224
	2.2	Úroky z úvěrů na financování bytových potřeb	225
	2.3	Prokazování nezdanitelných částí základů daně	228
	2.4	Penzijní připojištění	229
	2.5	Soukromé životní pojištění	230
	2.6	Odpočet příspěvků odborové organizaci	231
	2.7	Odpočet úhrady za zkoušky.....	231
KAPITOLA 3		Zúčtování daňových záloh	231
	3.1	Roční sazba a měsíční zálohy	231
	3.2	Roční zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění ..	232
	3.3	Dodatečné učinění prohlášení k dani.....	233
	3.4	Odpovědnost plátců daně	233
	3.5	Povinnosti plátců daně – mzdový list aj. § 38j ZDP.....	234
KAPITOLA 4		Potvrzení o zdanitelných příjmech	236
KAPITOLA 5		Prohlášení k dani	237

DÍL 12		Zdravotní pojištění	
KAPITOLA 1		Základní pojmy	239
	1.1	Pojištěnec	239
	1.2	Dlouhodobý pobyt v cizině	240
	1.3	Volba zdravotní pojišťovny.....	240
	1.4	Plátcí pojistného	241
	1.5	Sankce a možnosti jejich řešení	242
KAPITOLA 2		Stát	243
	2.1	Stát jako plátce pojistného.....	243
	2.2	Osoby, za které je plátcem pojistného stát	244
	2.3	Vyměřovací základ a pojistné	248
KAPITOLA 3		Zaměstnavatel	248
	3.1	Přihlášení zaměstnavatele	249
	3.2	Přihlášení zaměstnance	249
	3.3	Oznamovací povinnost	250
	3.4	Oznámení o pracovních úrazech a nemocech z povolání....	255
	3.5	Zaměstnanci	255
	3.6	Odhlášení zaměstnance	258
	3.7	Odhlášení zaměstnavatele	259
	3.8	Pojistné za zaměstnance, splatnost.....	259
	3.9	Vyměřovací základ – zahrnované příjmy.....	260
	3.10	Úpravy vyměřovacího základu	263
	3.11	Přehled o platbě pojistného	265
KAPITOLA 4		Osoba samostatně výdělečně činná	266
	4.1	OSVČ jako plátce pojistného	266
	4.2	Vyměřovací základ a pojistné OSVČ	267
	4.3	Zálohy na pojistné a doplatek pojistného	269
	4.4	Přehled o platbě pojistného.....	269
KAPITOLA 5		Osoba bez zdanitelných příjmů	270
	5.1	Kdo je OBZP.....	270
	5.2	Pojistné OBZP	271
KAPITOLA 6		Poživatelé důchodů	271

DÍL 13		Nemocenské pojištění	
KAPITOLA 1	Účast na nemocenském pojištění		273
	1.1 Okruh pojištěných osob		273
	1.2 Výkon několika činností		275
	1.3 Podmínky účasti		276
	1.4 Vznik a zánik pojištění		279
	1.5 Cizina a příslušnost k předpisům		280
KAPITOLA 2	Dávky nemocenského pojištění		287
	2.1 Ochranná lhůta		288
	2.2 Výše dávek		290
	2.3 Nemocenské		296
	2.4 Ošetřovné		300
	2.5 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		302
	2.6 Peněžitá pomoc v mateřství		303
	2.7 Otcovská		306
	2.8 Dlouhodobé ošetřovné		306
KAPITOLA 3	Poskytování dávek		307
	3.1 Výplata dávek		307
	3.2 Zánik nároku na výplatu dávky		307
	3.3 Úmrtí zaměstnance		308
	3.4 Vzdání se nároku na dávku		308
	3.5 Povinnost vrátit přeplatek		308
KAPITOLA 4	Povinnosti v nemocenském pojištění		308
	4.1 Přihlášení zaměstnavatele		308
	4.2 Oznámení nástupu zaměstnance do zaměstnání		309
	4.3 Povinnosti související s výplatou dávek		309
	4.4 Odhlášení zaměstnance a zaměstnavatele		309
DÍL 14		Pojistné na sociální zabezpečení	
KAPITOLA 1	Poplatníci pojistného		311
	1.1 Zaměstnanci		311
KAPITOLA 2	Výše pojistného		311
	2.1 Rozhodné období		312
	2.2 Vyměřovací základ		312
	2.3 Příjmy, které se nezahrnují do vyměřovacího základu		313
	2.4 Maximální vyměřovací základ		314
KAPITOLA 3	Odvod pojistného		316
	3.1 Splatnost pojistného		316
	3.2 Přehled o výši pojistného		316
	3.3 Odvod pojistného při více mzdových účtárnách		316
	3.4 Zaměstnání malého rozsahu a dohoda o provedení práce		316
KAPITOLA 4	Penále		317
	4.1 Promíjení penále		318
KAPITOLA 5	Přestupky		319
KAPITOLA 6	Přeplatky na pojistném a dlužné pojistné		319
KAPITOLA 7	Osoby samostatně výdělečně činné		320
	7.1 Povinnosti OSVČ		321
	7.2 Výše záloh na důchodové pojištění v roce 2018		325
	7.3 Účast na důchodovém pojištění v roce 2018 a pojistné za rok 2018		326

DÍL 15		Důchodové pojištění a povinnosti zaměstnavatelů	
KAPITOLA 1	Základní povinnosti zaměstnavatelů a příslušnost k jejich plnění		329
KAPITOLA 2	Vedení podkladové evidence		332
KAPITOLA 3	Důchodový věk a doby pojištění		334
	3.1 Důchodový věk		334
	3.2 Doby pojištění a náhradní doby pojištění		336
KAPITOLA 4	Ohlašovací povinnost		341
KAPITOLA 5	Sepisování a dokladování žádostí o důchod		342
KAPITOLA 6	Kontrola plnění povinností zaměstnavatelů		343
DÍL 16		Evidenční listy důchodového pojištění	
KAPITOLA 1	Právní úprava		345
	1.1 Povinnosti zaměstnavatelů		347
	1.2 Pokuty za přestupky		348
KAPITOLA 2	Hodnocení doby účasti zaměstnanců na pojištění		348
	2.1 Za dobu důchodového pojištění se nepovažuje		348
	2.2 Neplatné skončení pracovněprávního vztahu		349
	2.3 Zpětně přiznaný příjem		350
KAPITOLA 3	Evidenční listy důchodového pojištění		350
	3.1 Hlavní zásady vedení a předkládání ELDP		350
	3.2 Způsob vyplňování údajů ELDP		355
	3.3 Číselníky		368
	3.4 Nejčastější chyby při vyplňování ELDP		370
	3.5 Nejčastější obecné dotazy		371
KAPITOLA 4	Příklady vyplňování ELDP		372
	4.1 Běžné zaměstnání		372
	4.2 Neplatné skončení pracovněprávního vztahu		377
	4.3 Obchodní společnost, obecně prospěšná společnost, družstvo a dlužné pojistné		378
	4.5 Krytí vyloučených dob s příjmem		382
	4.6 Zaměstnání malého rozsahu		384
	4.7 Zaměstnání na základě dohody o provedení práce		387
	4.8 Opakované nástupy do zaměstnání u téhož zaměstnavatele		391
DÍL 17		Pracovní úrazy a nemoci z povolání	
KAPITOLA 1	Pracovní úraz a nemoc z povolání		393
	1.1 Pracovní úraz		393
	1.2 Nemoci z povolání		394
KAPITOLA 2	Povinnost zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu		395
	2.1 Zproštění povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu		396
	2.2 Zvláštní případy		398
KAPITOLA 3	Plnění pracovních úkolů		399
KAPITOLA 4	Vznik pracovního úrazu nebo nemoci z povolání		402
	4.1 Vyšetření pracovního úrazu		402
	4.2 Dokumentace a evidence		402
	4.3 Ohlášení pracovního úrazu		403

KAPITOLA 5	Náhrada škody nebo nemajetkové újmy	405
	5.1 Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti.....	405
	5.2 Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti.....	407
	5.3 Bolest a ztížení společenského uplatnění.....	413
	5.4 Náklady spojené s léčením.....	414
	5.5 Věcná škoda	414
	5.6 Škoda pozůstalých	415
	5.7 Náhrada za ztrátu na důchodu	417
KAPITOLA 6	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	418
KAPITOLA 7	Promlčení nároků	420

DÍL 18	Odpovědnost mzdové účetní za škodu
---------------	---

KAPITOLA 1	Bezdůvodné obohacení	421
KAPITOLA 2	Chyby z nedbalosti	424

DÍL 19	Statistika ve mzdové účtárně
---------------	-------------------------------------

KAPITOLA 1	Statistické údaje	427
KAPITOLA 2	Evidenční počet zaměstnanců	428
KAPITOLA 3	Přepočtený počet u osob se zdravotním postižením	431
KAPITOLA 4	Mzdové náklady	433
	4.1 Ostatní osobní náklady	433
	4.2 Celkové mzdové náklady	433
KAPITOLA 5	Informační systém o platech	434

DÍL 20	Archivace dokladů
---------------	--------------------------

KAPITOLA 1	Archivace mzdových a personálních údajů	437
-------------------	--	-----

DÍL 21	Software a externí zpracování mezd
---------------	---

KAPITOLA 1	Výběr vhodného softwaru	441
KAPITOLA 2	Externí zpracování mzdové agendy	444

DÍL 22	Spolupráce s Úřadem práce ČR v oblasti zaměstnanosti
---------------	---

KAPITOLA 1	Spolupráce s Úřadem práce ČR	447
	1.1 Hlášení volného místa	448
	1.2 Hromadné propouštění.....	449
KAPITOLA 2	Kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti	450
	2.1 Průběh kontroly	451
	2.2 Předmět kontroly.....	452
	2.3 Protokol o výsledku kontroly.....	452
	2.4 Ukládání pokut.....	452
KAPITOLA 3	Zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů zaměstnání, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci	453
	3.1 Zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů o zaměstnání.....	453
	3.2 Podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci	455

DÍL 23		Zaměstnávání cizinců	
KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	461
	1.1 Právní předpisy vztahující se k zaměstnávání cizinců na území České republiky	461
	1.2 Vymezení základních pojmů	463
	1.3 Obecné informace	465
	1.4 Základní podmínky pro zaměstnávání cizinců	466
	1.7 Evidence	482
	1.8 Zaměstnanecké karty	483
	1.9 Modré karty EU	485
	1.10 Zvláštní případy v pobytovém režimu	489
KAPITOLA 2	Z hlediska nemocenského pojištění	489
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	490
	3.1 Vznik zaměstnání cizince (mimo EU)	490
	3.2 Přihlášení zaměstnaného cizince	490
	3.3 Práva a povinnosti zaměstnaných cizinců	491
	3.4 Zaměstnanci a zaměstnavatelé z EU	491
	3.5 Souběžné příjmy v rámci EU	492
DÍL 24		Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	
KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	493
	1.1 Definice problematiky	494
	1.2 Povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením	496
	1.3 Možnosti plnění povinného podílu	500
	1.4 Povinnost vykázat plnění povinného podílu	504
	1.5 Pracovněprávní vztah a osoby se zdravotním postižením	504
KAPITOLA 2	Z hlediska sociálního pojištění	504
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	505
	3.1 Odpočty	505
DÍL 25		Zprostředkování zaměstnání	
KAPITOLA 1	Z hlediska pracovního práva	509
	1.1 Základní podmínky	509
	1.2 Dočasné přidělení	513
	1.3 Povinnosti agentur práce	515
KAPITOLA 2	Z hlediska sociálního pojištění	516
KAPITOLA 3	Z hlediska zdravotního pojištění	517
DÍL 26		Inspekce práce	
KAPITOLA 1	Co může kontrolovat inspekce práce	519
KAPITOLA 2	Koho může kontrolovat	520
KAPITOLA 3	Organizační struktura a místní příslušnost	522
KAPITOLA 4	Práva a povinnosti inspektorů a kontrolovaných osob	523
KAPITOLA 5	Za co lze a nelze uložit pokutu	529
	5.1 Obecně k přestupkům	529
KAPITOLA 6	Další pravidla pro ukládání pokut	545
Věcný rejstřík			547